

ХУДОЖНЯ БІОГРАФІЯ ЯК ЖАНР

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Проценко Оксана Анатоліївна

Кафедра: української літератури, 2 корпус, ауд. 232

E-mail: oksana_protzenko@ukr.net

Телефон: (061) 228-75-60

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:		035 Філологія 035.01 Українська мова та література Бакалавр					
Статус дисципліни:		Вибіркова					
Кредити ECTS	4	Навч. рік:	2021-2022	Рік навчання	4	Тижні	16
Кількість годин	120	Кількість змістових модулів	6	Лекційні заняття – 32 Практичні заняття – 16 Самостійна робота – 72			
Вид контролю:		Залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4711				
Консультації: особисті – вівторок, середа, з 13:00 до 14:00, 4 корпус, ауд. 233; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю							

ОПИС КУРСУ

Мета викладання навчальної дисципліни «Художня біографія як жанр»: сформувати у студентів цілісне уявлення про виникнення, розвиток і сучасний стан розвитку художньої біографії як жанру, зокрема творів, присвячених відомим особистостям українського письменства (І. Котляревський, Т. Шевченко, І. Франко, А. Тесленко, В. Стефаник, В. Винниченко, М. Коцюбинський, О. Кобилянська, Ю. Яновський, О. Довженко); усвідомлення естетично-художніх особливостей творів українських письменників.

Глибоке, аналітичне читання художніх творів, розглянутих у розмаїтих історичних, політичних та соціокультурних контекстах, сприятиме розвитку таких затребуваних роботодавцями «м'яких» навичок, як розуміння змістів складних повідомлень та критичне мислення.

Інтерактивний формат курсу, що спонукатиме до дебатов, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі гуманітарних наук навичок ефективної усної й письмової комунікації.

Виконання групових практичних завдань та підсумкових групових творчих проєктів спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей.

Використання новітніх програмних засобів під час виконання практичних завдань розвине як загальні, так і професійні цифрові компетенції здобувачів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

- використовувати в професійній діяльності системні знання про художні біографії, жанрово-стильову специфіку, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку українського літературного процесу;
- виконувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі літературознавства в процесі професійної діяльності або навчання;
- здійснювати літературознавчий аналіз художніх біографій;
- застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Опорні конспекти лекцій, методичне забезпечення планів практичних занять та завдання для самостійної роботи розміщено на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4711>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи

Обов'язкові види роботи:

Робота на практичному занятті оцінюється максимально у 5 балів.

Виконання тестових завдань оцінюється максимально 1 балом (за кожен тест).

Виконання завдань для самостійної роботи оцінюється максимально 2 балом (за кожен самостійну роботу).

Підсумкові контрольні заходи:

Усна відповідь на запитанні (має 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох теоретичних питань (має 10 балів). Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4711>

та **виконання контрольних тестових завдань** (має 10 балів) і завдань практичного характеру (має 10 балів).

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (має 60%)			
Змістовий модуль 1	Виконання тестових завдань	Тест 1	1
Змістовий модуль 2	Групова робота на практичному занятті	Практичне заняття № 1	5
	Виконання завдань практичного характеру (самостійна робота)	Самостійна робота № 1	2
Змістовий модуль 3	Групова робота на практичному занятті	Практичні заняття №№ 2, 3	10
	Виконання тестових завдань	Тест 2	1
	Виконання завдань практичного характеру (самостійна робота)	Самостійна робота №№ 2, 3	4
Змістовий модуль 4	Групова робота на практичному занятті	Практичні заняття №№ 4, 5	10
	Виконання тестових завдань	Тест 3	1
	Виконання завдань практичного характеру (самостійна робота)	Самостійна робота №№ 4, 5	4
Змістовий модуль 5	Групова робота на практичному занятті	Практичні заняття №№ 6, 7	10
	Виконання завдань практичного характеру (самостійна робота)	Самостійна робота №№ 6, 7	4
Змістовий модуль 6	Групова робота на практичному занятті	Практичне заняття №№ 8	5
	Виконання тестових завдань	Тест 4	1
	Виконання завдань практичного характеру (самостійна робота)	Самостійна робота № 8	2

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Всього		60 балів
Підсумковий контроль (max 40%)		
<i>Залік</i>		40 балів
Разом		100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Незараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Історія розвитку художньої біографії як жанру. Атрибутивні та модусні ознаки художніх біографій	1) Відповідь на тест № 1.	1
Змістовий модуль 2			
Тиждень 2 Лекція 2	Жанрово-стильова специфіка біографічної прози малих жанрових форм	1) Робота у групах на практичному занятті. 2) Виконання завдань для самостійної роботи № 1.	5 2
Тиждень 2 Практичне заняття № 1			
Змістовий модуль 3			
Тиждень 3 Лекція 3	Особливості художньо-документальної шевченкіани		
Тиждень 4 Лекція 4			
Тиждень 4 Практичне заняття № 2	Жанрово-стильова специфіка роману О. Іваненко «Тарасові шляхи»	1) Робота у групах на практичному занятті. 2) Виконання завдань для самостійної роботи № 2.	5 2
Тиждень 5 Лекція 5	Своєрідність біографічних творів про І. Франка		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 6 Лекція 6	Специфіка художньої шевченкіани		
Тиждень 6 Практичне заняття № 3	Тернистий шлях І.Франка (за романом П.Колесника «Терен на шляху»)	1) Робота у групах на практичному занятті. 2) Відповідь на тест № 2. 3) Виконання завдань для самостійної роботи № 3.	5 1 2
Змістовий модуль 4			
Тиждень 7 Лекція 7	Специфіка художньої шевченкіани		
Тиждень 8 Лекція 8	Особливості художньої франкіани (за романом З. Легкого «Се мого серця драма»)		
Тиждень 8 Практичне заняття № 4	Образ Т. Шевченка в романі З. Легкого «Тарасові страсті»	1) Робота у групах на практичному занятті. 2) Виконання завдань для самостійної роботи № 4.	5 2
Тиждень 9 Лекція 9	Художні особливості літературних біографій С. Плачинди		
Тиждень 10 Лекція 10			
Тиждень 10 Практичне заняття № 5	Літературний портрет Т. Шевченка в романі Вас. Шевчука «Син волі»	1) Робота у групах на практичному занятті. 2) Відповідь на тест № 3. 3) Виконання завдань для самостійної роботи № 5.	5 1 2
Змістовий модуль 5			
Тиждень 11 Лекція 11	Експериментування в художніх біографіях С. Процюка		
Тиждень 12 Лекція 12			
Тиждень 12 Практичне заняття № 6	Вихід за межі традиційних жанрів у романі С. Процюка «Маски опадають повільно».	1) Робота у групах на практичних заняттях. 2) Виконання завдань для самостійної роботи № 6.	5 2
Тиждень 13 Лекція 13	Жанрові модифікації сучасних художніх біографій		
Тиждень 14 Практичне заняття № 7	Експериментування С. Процюка у міфобіографії «Чорне яблуко»	1) Робота у групах на практичних заняттях. 2) Виконання завдань для самостійної роботи № 7.	5 2
Змістовий модуль 6			
Тиждень 14 Лекція 14	Синтез засобів кіно та літератури в сучасних українських кінороманах		
Тиждень 15			

Лекція 15			
Тиждень 16 Лекція 16	Новаторські риси сучасних художніх біографій		
Тиждень 16 Практичне заняття № 8	Особливості кінороману К. Тур-Коновалова, Д. Замрія «Художник»	1) Робота у групах на практичному занятті. 2) Відповідь на тест № 4. 3) Виконання завдань для самостійної роботи № 8.	5 1 2

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Баран Є. Базилевс: у царстві Стефаника. URL : <http://www.bukvoid.com.ua/reviews/books/>
 Історична чи художня: як писати цікаві біографії? URL : <https://chytomo.com/istorychna-chy-khudozhnia-iak-pysaty-tsikavi-biohrafii/>
 Колесник Г. Експериментальна біографія: від минулого до сьогодення. *Філологія*: збірник наукових праць. URL : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/philology/2007/70-57-22.pdf>
 Потніцева Т. Літературна біографія. URL : <http://litmisto.org.ua/?p=17025>
 Рейтблат А. Биография и литературоведение (размышления по поводу состоявшейся полемики) URL : <http://magazines.russ.ru/nlo/2009/95/re.html>
 Савкова Л., Ковальчук Л. Художественная биография в контексте жанровых модификаций биографической прозы. URL : <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/10384/1/255-259.pdf>
 Українська література. URL : www.ukrlit.vn.ua
 Українська проза. URL : <http://lib.ru/SU/UKRAINA/>
 Читиво : Електронна бібліотека. URL : <http://chtyvo.org.ua/genre/khudozhnia/books/page-2/>

Підручники, посібники:

Галич О. Дацюк О.О., Мороз Л.В. Художня біографія: проблеми теорії та історії: монографія. Рівне Б.в., 1999. 94 с.

Критичні джерела:

Колесник Г. Експериментальна біографія: від минулого до сьогодення. *Філологія*: наукові праці. 2007. Т. 70. № 57. С. 117 – 122.
 Марінеско В. Літературна біографія як жанрова модель: особливості еволюції, атрибутивні та модусні ознаки. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Серія: Філологія. Літературознавство, 2012. № 193 (181) С. 59 – 63.
 Шаповал М. Художня біографія інтелектуала у драматургії С. Росовецького. Синопис: текст, контекст, медія. 2020. № 26 (1). С. 1 – 10.
 Шляхова Н. Біографізм як методологічна проблема. *Вісник Львівського університету*. Серія філологічна. Львів, 2004. Вип. 33. Ч. 1. С. 171 – 177.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКА КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, необхідно протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом

тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Рекомендована база даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно в навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, іспиту) використання гаджетів заборонено.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є електронна система ЗНУ Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем протягом двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу oksana_protsenko@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2021-2022

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.